

говото развитие. — Какъ да вѣрваме въ духа и душата, като не ги виждаме? — И да не ги виждате, трѣбва да вѣрвате въ тѣхъ. Има нѣща, въ които човѣкъ непременно трѣбва да вѣрва. Ако не вѣрва, не може да живѣе. Запримѣръ, ако не вѣрва, че може да живѣе разумно, човѣкъ ще бѣде нещастенъ. Ти трѣбва да вѣрвашъ въ разумния животъ; ти трѣбва да вѣрвашъ, че положението ти ще се подобри; ти трѣбва да вѣрвашъ, че отъ тебе човѣкъ ще излѣзе. Защо трѣбва да се обезсърдчавашъ? Какво ти прѣчи да вѣрвашъ? Трѣбва ли капитанътъ на парахода да се отчайва, че е попадналъ въ бурното море? Той вѣрва, че ще излѣзе благополучно отъ вълнитѣ и ще изкара парахода на тихото пристанище. Той взима предпазителни мѣрки и спасява парахода и пасажеритѣ отъ катастрофа.

Съвременнитѣ хора се намиратъ на единъ голѣмъ параходъ срѣдъ океана. Капитанътъ на парахода е опитенъ, знае посокитѣ на движението и условията, при които пѣтува. Защо трѣбва да се плашите тогава? Освенъ това, сегашнитѣ параходи сж снабдени съ различни уреди, съ които даватъ сигналъ за помощъ. Какво правите вие? Като се намѣрите предъ нѣкаква мжчнотия, спирате срѣдъ пѣтя, вдигате рѣце и казвате: Не мога да живѣя повече! Не, капитанътъ трѣбва да изведе парахода на пристанището, да го остави въ безопасность. Следъ това той може да се откаже отъ поста си. Обаче, да остави парахода срѣдъ океана, да изложи живота на хиляди хора на опасность, това е безумие. Когато човѣкъ иска да посегне на живота си, има право да стори това, но ако е извънъ океана. Но, докато е срѣдъ океана, той нѣма право да постѣга на живота си. Ако се бесишъ, не обесвай и другитѣ хора съ себе си. Въ турско време, като сж хващали нѣкой българинъ, заставяли го да изкаже другаритѣ си. Ще го биятъ, ще го заплашватъ съ обесване, докато най-после издаде другаритѣ си. За да не го обесятъ, той издава другаритѣ си. Щомъ сж те хванали, нека те обесятъ, но ти не трѣбва да издавашъ другаритѣ си. Той се плаши и, за да не го обесятъ, изказва останалитѣ. Следъ това минава за герой. И днесъ сжществуватъ такива герои. По-добре да обесятъ единъ, отколкото всички. Ти разполагашъ съ своя животъ, можешъ